

J. A. Noguera de Roig i A. Garrigues, liberals del PRD

Els reformistes valencians

V. MARTÍ i A. BELTRAN

Quan Ernest Sena, representant valencià en la comissió gestora de l'operació reformista a Madrid, declara als mitjans de comunicació que el PRD, al País Valencià, no serà nacionalista, vol dir exactament que no serà nacionalista valencià. De l'altre nacionalisme, vostès mateixos...

Serà un partit, continua Sena, «a través del qual es podrà fer una política valenciana, pròpia, i desenrotllar una gestió eficaç que d'una vegada pugua començar a articular aquesta societat nostra tan desballestada». I això, certament, «des d'una acceptació prèvia, sense reticències, de l'actual Estatut d'Autonomia, el qual vo-

No sense problemes, el PRD s'organitza al País Valencià, mentre els dirigents tracten de fer valer la seua força i el seu pes dins l'organització.

lem anar dotant d'un major contingut polític».

Aquest assenyat capteniment autònom no ha estativat els reformistes valencians l'excrable acusació de «catalanistes», en un feroç atac al mateix Roca per part de la dama negra de *Las Provincias*: «Don Miguel Roca es la mano derecha de Don Jordi Pujol (...) que hizo de todo políticamente e impulsó y financiación no pocos movimientos culturales que tenían por fin engullir Valencia en esos países catalanes de los que, ni que decir tiene, el honorable En Jordi sería emperador». I

concloïa amb aquella gràcil prosa que la defineix: «Pero Roca ha preferido mentir y asegurar que su partido nunca fue adalid del pancatalanismo. Lástima. El mismo se ha descalificado para que el proyecto reformista entre en Valencia con buen pie» (Roca el amnésico, 10-6-84). Com a benvinguda no està gens malament. Ara, que la política reformista es plegue atemorida a aquesta classe de xantatge feixista no augura res de bo pel que fa a la desitjable reconversió cívica que certes capes de la ciutat de València necessiten dur endavant.

Fer per rompre el cercle viciós de l'anticatalanisme és una de les tasques més saludables que poden desenrotllar els reformistes, i l'única possibilitat que tenen d'esdevenir un partit important en les comarques centrals del País Valencià.

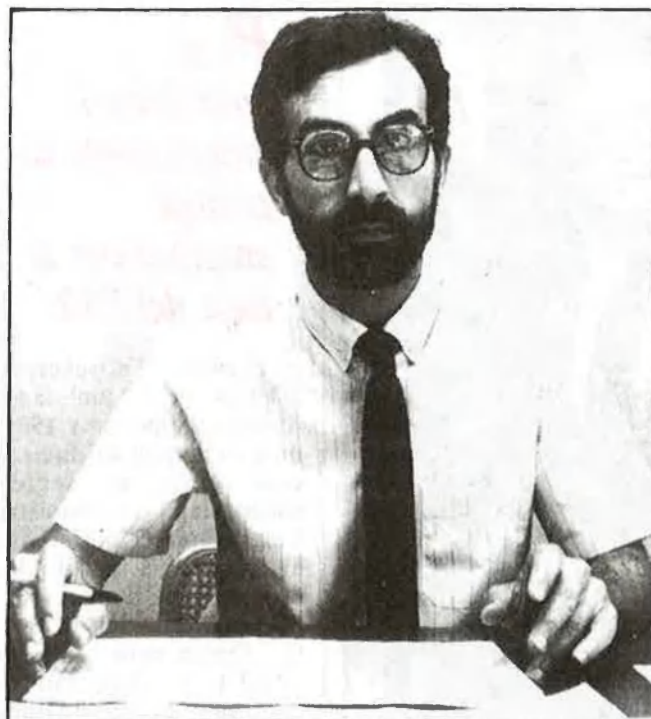
Un símptoma que això és possible són els 400 afiliats que s'han donat d'alta en les tres primeres setmanes després d'obrir-se la inscripció a la ciutat de València. Amb tot, és en aquesta circumscripció electoral on el PRD va estructurant-se més lentament. Mentre a Alacant i Castelló ja s'han realitzat els respectius congressos provincials (la província continua i continuarà sent, sembla, un marc organitzatiu prioritari del PRD valencià), a València està previst fer-lo el febrer del 85, i serà previ a la vertebració de la Federació Valenciana del PRD.

Aquest retard és relacionat amb alguns problemes sorgits de l'autodissolució del PDL, i les discrepàncies quant a la participació dels liberals en els òrgans de promoció i gestió del Partit Reformista provincial: es queixaven d'estar-hi subrepresentats. Esmenades les diferències, amb alguna baixa, 91 compromissaris es preparen per a marxar el cap de setmana a Madrid. D'Alacant n'aniran 67, i el procés de construcció del partit ha rutllat en un clima quasi idíl·lic. De Castelló n'hi faran via 48, tots adscrits al sector Monsonís, únics integrats per ara en el partit. Els del sector encapçalat per Casañ, desplaçats, s'han vist en la necessitat de crear un club d'opinió, Democràcia Valenciana, per tal de negociar la integració col·lectivament. No aniran a

Madrid com afiliats, però esperen solucionar prompte el seu contenciós amb Monsonís. En un sentit o altre. A Castelló, ni el pre-congrés ni el postcongrés no han estat ni seran una bassa d'oli.

Els orígens dels dirigents

Els dirigents del Partit Reformista Democràtic (PRD) provenen, al País Valencià —on no hi ha cap organització autòctona que pugui fer-li de base— de tres corrents diferents del centrisme. D'una banda, hi ha els liberals del PDL, sorgit de la desintegració d'UCD. De l'altra, hi ha persones procedents d'opcions demòcrata-cristianes anteriors a la formació d'UCD. I finalment, gent

Ernest Sena, principal promotor reformista a València

més o menys vinculada al nacionalisme moderat.

Un repàs a l'estructura «provincial» destaca el nom de Luis Carlos Américo, a Alacant; Ernest Sena i José Antonio Noguera de Roig, a València, i Enrique Monsonís, a Castelló, amb l'amenaça de la Democràcia Valenciana de Benjamí Casan i Vicent Franch, que aspiren a conquerir-li l'espai dins l'operació reformista.

Petits empresaris, advocats i alguns professionals de prestigi constitueixen la base del reformisme en la circumscripció d'Alacant, amb una estructura controlada del PDL i un secretari provincial de la gestora que prové d'UCD.

Segons informa Elena Valor, Luis Carlos Américo, advocat mercantil, fou

¡Monsonís, ai, Monsonís!

Roca té un problema a Castelló amb implicacions importants en l'organització i l'estructura del partit. Per a un dirigent de Convergència Democràtica de Catalunya ha de ser ben molest anar del bracet amb un polític com Monsonís, perfectament identificat per l'opinió pública amb el període més fosc de la polèmica cultural i nacional valenciana.

Es tracta més d'un problema d'imatge que no polític, ja que Monsonís té una influència i una estructura en la circumscripció que garanteixen una penetració electoral de l'opció reformista molt millor que la que pot tenir Democràcia Valenciana, el grup constituït amb l'objectiu explícit d'incorporar-se al PRD.

Aquest grup, on s'in-

tegren persones de procedència diversa, com ara Benjamí Casan, Febrer —l'alcalde de Benicarló—, o Vicent Franch, ex-militant del Partit Nacionalista del País Valencià, ha manifestat a EL TEMPS, a través del seu portaveu Francesc Artola, que la seua pretensió és integrar tots els grups del centrisme en l'operació reformista. «A Castelló, les coses no s'han fet bé. Nosaltres no anem contra les persones, sinó que tractem de buscar aquelles que no presenten inconvenients per a la màxima incorporació de gent al PRD», declarava Artola, en una clara referència a Monsonís.

El dirigent liberal a Castelló, al seu torn, remarca les seues bases polítiques i afirma que «tot el qui vul-

Enrique Monsonís, un liberal incombustible

ga entrar al partit ho pot fer afiliant-se de forma individual». El contenciós queda en l'aire per a després del congrés reformista. Es pot avançar, però, que, a Roca, no li

vindria malament desfer-se de Monsonís. La incògnita és si pesarà més aquest argument d'imatge que la necessitat de comptar amb una organització sòlida a Castelló.

Luis Carlos Américo, el líder del PRD a Alacant

Petits
empresaris i
professionals de
prestigi
constitueixen la
base del PRD.

portaveu municipal d'UCD a l'Ajuntament d'Alacant fins l'any 1981, data en la qual les diferències amb el sector encapçalat pel ministre Luis Gámir el portaren a abandonar el partit. Fa dos anys, va formar part del grup fundador del Partit Demòcrata Liberal (PDL) a Alacant i encapçalà la candidatura d'aquesta formació en l'ajuntament de la ciutat, sense resultats positius.

Arnaldo Martínez Calvo, darrer secretari provincial d'UCD i ex-delegat del Ministeri de Transports, és un altre del noms del reformisme al sud del País Valencià. També l'advocat mercantil **Luis Delgado de Molina** i persones com **Vicent Boronat**, que fou regidor i cap de llista de la UCD a Alcoi.

Ernest Sena, coordinador dels reformistes valencians, economista, d'origens demòcrata-cristians i antic militant de la Unió Democràtica del País Valencià (UDPV), és el cap visible del PRD a València. En declaracions a EL TEMPS, ha valorat molt positivament les expectatives polítiques de l'opció. En aquests moments, a la circumscripció de València, les diferències

PAVELLÓ POLISPORTIU MUNICIPAL FONTANA MONGORT (CLIMATITZAT)

Dijous, 22 de novembre, a les 10.30 nit

ELS JOGLARS

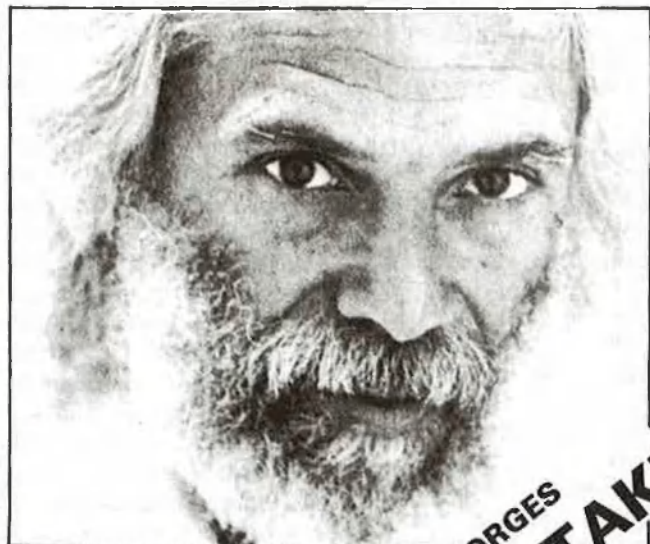
Amb la seua obra

TELEDEUM

Patrocinat per l'Excm. Ajuntament d'Alzira

Divendres, 23 de novembre, a les 10.30 nit

PASSEU UNA NIT INOBLIDABLE
AMB

GEORGES
MOUSTAKI
PREUS
POPULARS

amb el PDL semblen resoltes. Sena opina que aquests conflictes han estat més una interpretació de la premsa que una realitat. «El PDL demanava el 50% de participació en la gestora, i finalment s'ha arribat a una altra proporció».

El sector provinent del PDL té, d'altra banda, el seu representant més significatiu a València en **José Antonio Noguera de Roig**, ex-senador per UCD i ex-president de la Fira Internacional de Mostres. Noguera és membre de la gestora estatal dels reformistes. València serà, sens dubte, una circumscripció difícil electoralment per al PRD.

A Castelló, en canvi, **Enrique Monsonís**, aporta a l'operació tot el bagatge organitzatiu del PDL, és a dir, 9 alcaldes, prop d'un 5% dels vots en les passades eleccions i una seixantena de regidors de les comarques del nord. També hi aporta —d'ací vénen els problemes— un impresentable passat immediat com a president pre-autonòmic del Consell del País Valencià, amb una gestió que no va agradar ni als seus ni als altres. Monsonís visqué 25 anys a la República Federal Alemanya, on s'afilià, l'any 1954, al Partit Liberal. De tornada a Castelló, entrà en UCD i, després de la «debacle», al PDL. Reivindicador impenitent del seu liberalisme, ha arribat a afirmar: «Jo no podia, i si algú ho sap que m'ho diga, fer una política liberal amb uns dirigents d'UCD com Abril, Broseta, Attard o Manglano». El ben cert és que es va trobar enmig del fangar de la polèmica anticatalanista i la seua actitud no es va caracteritzar precisament per la liberalitat, sinó més aviat per un confusionisme oportunista.

Els perills de l'operació

Jaume Lorés

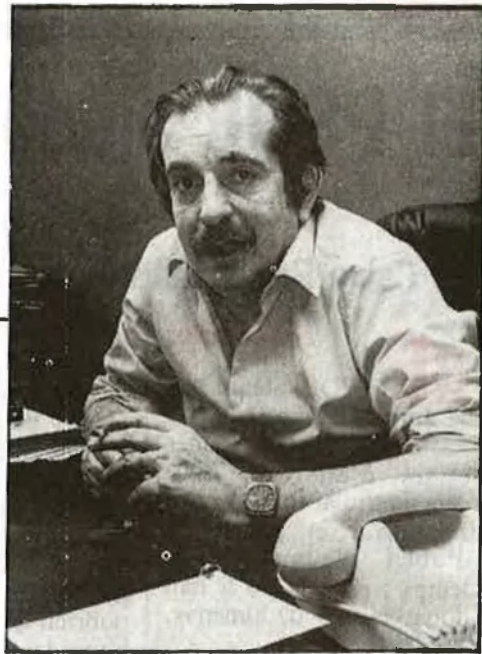
Des del Principat es contempla l'Operació Reformista, més concretament l'Operació Roca, amb cert escepticisme. Més encara: en el darrer discurs del president de la Generalitat de Catalunya, tot i assumir aquesta operació, parlà del greus perills que comporta.

D'una banda, sembla lògic que el nacionalisme català de Convergència deixi de recloure's per intervenir d'una forma transparent en la política espanyola. De altra, considera que s'havia oblidat massa la idea, vella en el catalanisme, de catalanitzar Espanya. Però, malgrat reconèixer que a l'Estat espanyol hi ha un espai de centre per omplir, es dubta de la viabilitat d'aquesta operació per dos motius.

El grau de confusió ideològica que hi ha avui a la política espanyola, com en la d'arreu d'Europa, on els termes liberalisme, socialdemocràcia, reforma, capitalisme i socialisme bullen contínuament i perden sovint el sentit. L'Operació Roca no es pot limitar a ser una oferta electoral de centrisme, sense omplir aquest terme de contingut ideològic. Però, com es va veure en el cas d'UCD, les famílies ideològiques que històricament componen el centrisme espanyol són diverses i, fet i fet, antagòniques.

Fer una síntesi d'aquesta pluralitat de pensament, per tal d'edificar una doctrina política que agafi els mínims comuns acceptables per a tots i que contesti l'actual situació, nova en molts conceptes, de la societat espanyola, és molt difícil. S'ha de tenir en compte que, de moment, l'estratègia és solament política i manca de profundiment doctrinal, i això no es pot improvisar.

El segon perill que es veu és la possibilitat que, per manca de doctrina, l'operació es transformi en un garbuix de personalitats, on el protagonisme personal pesi més que la disciplina política, sense la base i el fonament d'un cos ideològic respectable. Al Principat tothom té la sospita que aquest marasme de personalitats i personalismes pugui dur a les picabarelles internes que varen destruir UCD.

Hi ha un element, però, que complica més l'assumpte i que rau en el fet que el PSOE s'ha instal·lat en l'espai del centre espanyol. Els constants pactes parlamentaris entre la Minoria Catalana i els socialistes mostren com aquesta, llevat del problema català, té una política solament de reforma lliberal i moderada de la mateixa moderació socialista. Mentre AP defineix cada dia més exactament els interessos conservadors que, exacerbats per la política del PSOE, consoliden el seu espai. Serà difícil trobar un espai clar que arranqui al PSOE els vots provinents del centrisme.

Per acabar-ho de complicar, tota l'operació, de moment, recolza en la figura de Roca i Junyent, sense que altres personalitats li facin ombra. Però una figura com la de Roca és molt marcada pel caràcter nacionalista, tan moderat com es vulgui, que pot esverar el centrisme hispànic i determinats poders fàctics. Hi falta una doctrina renovadora sobre l'Espanya de les autonomies, capaç de capgirar l'espanyolisme arrelat en el centrisme peninsular.

En comprén que Convergència corri aquest risc. No pot viure més entre l'espada del PSOE i la paret d'Alianza. Ha de buscar un camí propi de projecció a la política espanyola i més ampli que el de la Minoria Catalana, que ha de fer massa equilibris per no organitzar una confusió amb els altres dos partits majoritaris. Però els riscos de l'operació poden fer creure, tal com es planteja, que el seu fracàs seria un fracàs de Catalunya.